

MEMORIA DE ACTIVIDADES
AFAFOR 2025

PROGRAMAS

INFORMACIÓN E ACOLLIDA

INTERVENCIÓN PSICOSOCIAL

DIVULGACIÓN SOCIAL

OBRADOIROS DE ESTIMULACIÓN COGNITIVA

PRÉSTAMO DE AXUDAS TÉCNICAS

VOLUNTARIADO

OBRADOIROS DE MEMORIA

FORMACIÓN ESPECIALIZADA

CENTRO DE DÍA

Esta memoria reflicte o noso firme compromiso coa misión de AFAOR, que cumprimos mediante a coidadosa planificación, execución e avaliación dos programas detallados. A través destes programas, materializamos a atención integral necesaria para brindar respostas efectivas ao noso colectivo de persoas afectadas polo Alzheimer na provincia de Ourense durante o ano 2025.

MEMORIA ANUAL 2025 - ASOCIACIÓN DE FAMILIARES DE PERSONAS CON ALZHEIMER DE ORENSE (AFAOR)

A presente memoria anual ten como obxectivo proporcionar unha recompilación dos datos principais das actividades e logros da Asociación de Familiares de persoas afectadas pola enfermidade Alzheimer de Ourense (AFAOR) durante o ano 2025. Ao longo deste período, dedicámonos a cumprir a nosa misión de mellorar a calidade de vida das persoas afectadas pola enfermidade de Alzheimer e outras patoloxías, tanto de pacientes coma de familiares e cuidadores.

ESTRUCTURA ORGANIZATIVA:

Presidenta: María Dolores Neira Rodríguez

Vicepresidenta: Sara Ruíz Salgado

Tesourero: José Luis Casas Fernández

Secretaria: María del Carmen J. Pérez Prieto

Vocales: María López González, Elsa Núñez Rodríguez, Francisco Jesús Valle Blanco, María Clara Seijo González e Concepción Quintas Dacal

Xerente: Óscar Doval Francisco

Coordinador: Miguel Lázaro Amor

EQUIPO DE ATENCIÓN A PERSOAS EN 2025:

No ámbito de atención a persoas, o noso equipo componse por profesionais como educadores sociais, traballadores sociais, terapeuta ocupacional, fisioterapeuta e técnico superior en animación sociocultural. Ademais, contamos con xerocultores e voluntarios.

Desenvolvemento xeográfico

Durante o pasado ano, AFAOR consolidou a súa presenza tanto na sede principal como en diversas localidades da cidade de Ourense e áreas adxacentes. Este enfoque xeográfico estratéxico permitiu o impacto territorial dos últimos exercicios.

Na nosa sede principal, situada en Chano Piñero,2 (Ourense), fortalecemos os nosos programas troncais para satisfacer as crecentes necesidades dos nosos usuarios. Estes programas, que inclúen información e acollida, intervención psicosocial, talleres de estimulación cognitiva, talleres de memoria, centro de día, voluntariado, formación e préstamo de axudas técnicas, foron deseñados e executados co obxectivo de abordar problemáticas específicas identificadas na nosa área de influencia.

Durante o ano 2025, seguimos estendendo as nosas actividades máis aló do concello de Ourense, incluíndo desta maneira os municipios de Barbadas, Toén, San Ciprian, Carballiño, Celanova, Sandiás, Xinzo, Nogueira de Ramuín, A Merca, O Barco de Valdeorras e Ribadavia, así como ao resto do sur da comunidade autónoma, con accións formativas en Vigo e Pontevedra. A atención individual brindouse en toda as comarcas da provincia de. Este enfoque estratéxico ten fortalecido a nosa presenza neste territorio.

Programa de Información e Acollida

O programa de acollida brinda atención individualizada a persoas interesadas en obter información sobre as demencias, especificamente o Alzheimer. Abórdanse as súas necesidades particulares, proporcionando información detallada para resolver dúbidas ou problemas relacionados co contexto da demencia. O propósito é ofrecer un apoio personalizado e abordar de maneira efectiva as inquietudes de cada individuo. É unha das primeiras actuacións realizadas por AFAOR unha vez requirida nosa intervención, supón, por tanto, a porta de entrada e canalización de todas as demandas recibidas, sexan presentadas por familias, particulares, profesionais ou institucións.

Polo xeral, estas demandas relaciónanse cunha situación de deterioración cognitiva ou diagnóstico dunha demencia, en especial o Alzheimer, e en menor medida coa petición de información ou documentación a nivel profesional ou formativo. No transcurso do ano 2025, atendéronse a un total de 101 familias unicamente neste servizo. É destacable sinalar que o 100% das persoas que solicitaron información foron contactadas para agendar unha cita de acollida, principalmente de carácter presencia e, en menor medida, telefónica.

No proceso destas 101 atencións, observouse un significativo compromiso por parte dos solicitantes, xa que un 88% deles decidiron unirse como socios da nosa entidade. Ademais, evidenciouse un interese específico no noso servizo de estimulación cognitiva, sendo un 84% das consultas orientadas cara a iso e, en segundo lugar, cun 16%, ao servizo de centro de día.

Programa de Intervención Psicosocial

O Programa de Intervención Psicosocial enfocouse no estudo, análise, intervención, avaliación e seguimento de casos que requirían atención terapéutica a nivel psicosocial. Este proxecto centrouse en proporcionar apoio psicosocial a persoas coidadoras de persoas afectadas por unha demencia, fundamentalmente alzhéimer, promovendo o seu benestar emocional e facilitando a súa adaptación á convivencia coa enfermidade. Este respaldo levou a cabo a través de atencións individuais e grupais, abordando aspectos como o autocuidado, estratexias para superar o duelo, habilidades de comunicación e comprensión da enfermidade.

Estableceuse un seguimento personalizado acordado coas necesidades de cada usuario. No servizo de centro de día, atendeuse a 44 familias, realizando 264 atencións individualizadas. No programa de estimulación brindouse apoio a 292 persoas, cun total de 438 atencións individuais rexistradas. Ademais, na área de prevención, atendeuse a 399 persoas con 123 atencións individuais e leváronse a cabo unha media de 2 sesións mensuais nos Grupos de Axuda Mutua. Estas accións destacan o compromiso do noso servizo en abordar as necesidades específicas de cada individuo e a súa contorna familiar.

Programa de Divulgación Social

No noso constante compromiso por impulsar o coñecemento e a sensibilización sobre as demencias, con especial atención ao Alzheimer, fortalecemos actos promocionais e de concienciación como elementos fundamentais do noso programa.

Ao longo deste ano, en estreita colaboración coa área sanitaria de Ourense, Verín e O Barco de Valdeorras ou o Concello de Barbadás participamos en eventos destacados como o "Torneo de Xadrez Solidario" e "Paseo pola Saúde", respectivamente. Ademais, contribuímos á celebración de charlas informativas sobre "A enfermidade de Alzheimer", como a celebrada no Foro La Región o pasado mes de setembro no Centro Cultural Marcos Valcárcel.

Entre outros eventos significativos, destacamos a conmemoración do Día Mundial do Alzheimer, coa iluminación de monumentos emblemáticos como a Ponte Romana ou de edificios institucionais como a Deputación Provincial e con colocación de mesas informativas en distintas zonas da cidade, como na Residencia ou na rúa do Paseo, así como noutros concellos, como Carballiño, Celanova ou Barbadás; ou a participación da nosa asociación como entidade beneficiaria da XLVIII edición da emblemática carreira popular San Martiño en Ourense.

Con este conxunto de actividades ter alcanzado un impacto de máis de 1000 persoas, consolidando o noso compromiso de difundir información vital sobre as demencias, especialmente o Alzheimer, na provincia de Ourense.

Doutra banda, respondemos á dixitalización actual ao establecer unha presenza activa en redes sociais, incluíndo Instagram, Facebook, X (antigo Twitter) e nosa propia páxina web. Neste sentido, rexistramos 1516 visitas á nosa web, 2632 seguidores en Facebook e 1159 seguidores entre X e Instagram. Este esforzo ten como obxectivo ampliar a nosa capacidade para visibilizar a enfermidade e os nosos servizos.

Adicionalmente, logramos unha presenza destacada en medios tradicionais como prensa escrita, televisión e radio, rexistrando en 2025 37 noticias vinculadas a AFAOR. Este traballo permitiunos difundir información relevante e aumentar a conciencia pública sobre a enfermidade e os recursos dispoñibles a través da nosa asociación.

Programa de Obradoiros de Estimulación

Os Talleres de Estimulación constitúen un servizo específico de intervención psicoestimulativa deseñado para persoas en estadios iniciais e moderados de deterioración cognitiva.

Neste programa, establecemos pautas de actuación tanto individuais como grupais para o desenvolvemento óptimo da persoa. Utilizamos a nosa sede en AFAOR e espazos proporcionados por tres congregacións relixiosas en Ourense, o Centro Bo Día Familia en Carballiño, a Cooperativa Viña Costeira no Ribeiro e o Centro Sociocomunitario en Celanova.

Este servizo, que beneficiou a 292 usuarios directos residentes nestas catro comarcas, tradúcese en sesións semanais ao longo do 2025. É esencial destacar que se trata dun servizo de estimulación terapéutica, vinculado a un servizo de seguimento continuo. A súa execución abarca ao 100% dos usuarios que pasaron polo proceso de valoración, seguimento e avaliación. Neste contexto, avalíanse as capacidades individuais, establécense obxectivos específicos e levan a cabo actividades deseñadas para promover a psicoestimulación e enlentececer na medida do posible a deterioración cognitiva.

O noso traballo céntrase en tentar proporcionar e/o fomentar a autonomía e a calidade de vida das persoas participantes.

Programa de Axudas Técnicas

Este servizo ten como propósito fundamental brindar un apoio esencial a aquelas familias que afrontan necesidades específicas e requiren acceso a equipamento especializado.

Aínda que a nosa presenza física está arraigada en Ourense, O Ribeiro, Celanova, Xinzo, O Barco e O Carballiño, as características intrínsecas deste proxecto permítenos estender este tipo de asistencia a calquera dos 92 municipios que conforman a provincia.

No transcurso do ano 2025, logramos beneficiar a un total de 36 familias, quen recibiu unha variedade de materiais ortoprotésicos. Entre estes elementos inclúense guindastres eléctricos, camas articuladas, asentos de baño, cadeiras de rodas, colchóns antiescaras, e outros dispositivos esenciais para mellorar a calidade de vida e a autonomía daqueles que afrontan desafíos de mobilidade ou coidado especializado.

Este servizo non só céntrase en proporcionar os elementos necesarios, senón que tamén se esforza por facelo de maneira oportuna e accesible, respondendo as necesidades específicas de cada familia. A través do Programa de Axudas Técnicas, reafirmamos o noso compromiso coa comunidade, contribuíndo de maneira significativa ao benestar de quen máis o necesitan na nosa provincia.

Programa de Voluntariado

O Programa de voluntariado é esencial no noso labor comunitario, onde individuos comprometidos únense para apoiar as nosas iniciativas. En actividades clave como os Obradoiros de Estimulación, os voluntarios desempeñan un papel crucial ao brindar apoio durante as terapias, así como ao participar en accións de Sensibilización e Promoción Social para difundir o coñecemento sobre o Alzheimer e o noso labor como asociación provincial.

Ao longo do ano, contamos coa activa participación de 12 persoas voluntarias. A entidade proporcionou formación e seguimento segundo o protocolo establecido, permitindo aos voluntarios contribuír de maneira efectiva e enriquecerse de coñecementos no proceso. Esta capacitación non só asegura a calidade da colaboración, senón que tamén brinda a oportunidade de adquirir unha comprensión máis profunda das persoas afectadas pola enfermidade e da complexidade das súas experiencias.

Nas enquisas de satisfacción finais destacamos que os voluntarios expresaron non só a súa contribución aos nosos usuarios, senón tamén como enriqueceron a súa comprensión sobre as persoas e a enfermidade. Este intercambio mutuo de coñecementos reflicte o espírito colaborativo do programa e subliña a importancia da formación continua para unha participación significativa e enriquecedora.

Programa de Obradoiros de Memoria

Durante o transcurso do pasado ano, renovamos o noso compromiso co desenvolvemento dos obradoiros de Memoria, impartindo talleres deste tipo na nosa sede (agora ampliada cun local anexo), e en estreita colaboración co Concello de Ourense e diversas administracións locais en áreas como Celanova, Carballiño, Barbadas, Toén, Sandiás, San Ciprian, Xinzo e A Merca. Tamén estendemos a nosa colaboración a entidades privadas, como á Bodega Viña Costeira en Ribadavia e á Fundación Ferama en Nogueira de Ramuín, onde complementamos estes obradoiros cunha actividade de Psicomotricidade Acuática nas instalacións da devandita fundación.

Este esforzo conxunto permitiu que un total de 399 persoas maiores de 60 anos, residentes nestes municipios e con interese en manter e exercitar a súa actividade cerebral, beneficiásemse de maneira significativa deste servizo ao longo do ano 2025.

Os talleres non se limitan unicamente á actividade cerebral, senón que están deseñados como intervencións terapéuticas cun enfoque preventivo de envellecemento activo, a través da programación, execución e avaliación de actividades de estimulación cognitiva.

É esencial destacar que a nosa intención é levar a cabo estes obradoiros cun enfoque centrado na persoa, no que prestamos especial atención ao usuario desde un punto de vista individual e grupal, tendo presente as necesidades e particularidades dos beneficiarios. Non só trátase de ofrecer un espazo para exercitar a memoria, senón de crear unha contorna enriquecedora que promova o benestar xeral e contribúa a un envellecemento saudable e activo.

Programa de Formación e Orientación Profesional

Este programa inclúe formacións orientadas a quen busca incorporarse no mercado laboral da atención a persoas con demencias, especialmente Alzheimer. En colaboración coa Universidade de Vigo e a Fundación Dorzán, levamos a cabo con éxito o curso "Aproximación a intervención socioeducativa en persoas coa doenza de Alzheimer" no primeiro cuadrimestre de 2025, culminando satisfactoriamente 20 participantes. En decembro de 2025, realizamos outra edición do curso "Atención especializada para persoas maiores dependentes", en colaboración tamén coa Fundación Dorzán, cunha participación de 18 persoas. A análise conxunta das enquisas de valoración, con 38 participantes de ambos os cursos, revela un elevado nivel de satisfacción coa formación en xeral, a calidade dos instrutores e a aplicabilidade dos cursos (preto dun 83%). Destacamos, ademais, a nosa contribución á formación para a inserción sociolaboral a través do Programa Integrado de Emprego, atendendo a 99 persoas e logrando a inserción de 54. Facilitamos prácticas en colaboración coa Universidade de Vigo, a UNED ou o CIPF Portovello, proporcionando formación práctica e tutorización a 7 persoas universitarias e doutros ciclos formativos.

Así mesmo, as formacións levadas a cabo permítenos concluír que alcanzamos con éxito a nosa misión estatutaria de proporcionar formación especializada a futuros profesionais. Este logro non só fortalece a nosa capacidade para mellorar a sensibilización en relación co colectivo e as súas necesidades, senón que tamén resalta a nosa contribución significativa ao desenvolvemento de competencias e coñecementos cruciais no ámbito da atención a persoas con demencias.

Centro de día

Durante o ano 2025, o Centro Integral continuou a implementar o servizo de Centro de Día, un recurso deseñado como respiro para os familiares e apoio terapéutico para aqueles que enfrontan demencia en fases moderadas ou graves. Este programa integral incluíu servizos de transporte -ampliado neste exercicio grazas á incorporación dunha nova furgoneta adaptada-, comedor e atención completa aos usuarios, proporcionando un respaldo crucial ás familias e beneficiando ao longo do ano a 44 persoas afectadas por demencia neurodexenerativa.

A especificidade deste servizo radica no seu enfoque terapéutico especializado en Alzheimer, buscando manter ás persoas activas e estables nos seus estadios da enfermidade durante o maior tempo posible.

Neste servizo, non só limitámonos a brindar atención a persoas en diferentes estadios de demencia; tamén realizamos valoracións, seguimentos e avaliacións con plans de atención individualizados. Ademais, proporcionamos asistencia psicosocial e asesoramento a cuidadores e familiares, cumprindo co compromiso de AFAOR de apoiar a quen enfronta desafíos vinculados á demencia. Isto tradúcese non só coa atención ás persoas afectadas directamente, senón que tamén ás familias e cuidadores, materializándose na realización de 264 atencións individualizadas no ámbito psicosocial, destacando o noso esforzo continuo por abordar as necesidades emocionais e sociais das familias.

Este enfoque holístico e centrado nas persoas reflicte o noso compromiso constante coa mellora da calidade de vida de quen convive co Alzheimer e os seus seres queridos.

Para 2026...

En perspectiva para o ano 2026 e tras a ampliación das súas instalacións en 2023 e da súa frota de transporte, pasando de 2 a 3 vehículos adaptados, AFAOR preve manter os programas descritos anteriormente, dado o esforzo realizado neste sentido nos dous últimos anos. A maiores, pretendemos desdobrar aquelas salas de intervención con maior saturación de pacientes, o que nos obrigará a reorganizar e, probablemente, incrementar horas de intervención técnica. Esta iniciativa ten como obxectivo seguir mellorando na calidade asistencial do noso traballo e, polo tanto, na satisfacción dos nosos usuarios.

En definitiva, a información e datos achegados no presente informe reflicten o noso constante esforzo por adaptarnos e evolucionar para satisfacer as necesidades da comunidade, á vez que mantemos o noso enfoque na calidade e o impacto positivo na vida de quen atendemos.